

4-SINF ONA TILI SAVODXONLIGI DARSLARIDA “SIFAT SO‘Z TURKUMI” BILAN TANISHTIRISHNING INNOVATSION USULLARI

Davlatova Saidaxon,

Qo'qon universiteti o'qituvchisi,

Xodjayeva Muazzamxon Qodirjon qizi,

Qo'qon universiteti talabasi

MAQOLA HAQIDA

Qabul qilindi: 24-mart 2024-yil

Tasdiqlandi: 26-mart 2024-yil

Jurnal soni: 10

Maqola raqami: 30

DOI: <https://doi.org/10.54613/ku.v10i10.924>

KALIT SO‘ZLAR/ Ключевые слова/

keywords

ona tili, darslik, maktab, sifat so‘z turkumi, metodika, usul, innovatsiya,

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada bugungi kun ta'limining dolzarb ahamiyatga ega bo'lgan o'zbek tili grammatikasidagi mavzulardan biri, xususan, sifat so'z turkumini o'quvchilarga o'ragatishning innovatsion metodlari haqida so'z boradi. Maqolada 4-sinf ona tili savodxonligi darslarida “sifat so'z turkumi”ning o'qitilishi va o'rganishida innovatsion usullarning roli va ahamiyati muhokama qilingan hamda innovatsion usullar bilan o'quv jarayonini yanada samarali qilish uchun interaktiv dars usullari, texnologik vositalar va zamonaviy integratsion usullarning tahlili keltirilgan. Natijalar qismida ta'lim jarayonida o'tkazilgan innovatsion usullar orqali foydalanishda o'quvchilarning sifat so'z turkumidagi so'zlarni o'rganish va ularni amaliy ravishda qo'llashlari uchun ko'rsatilgan samarali natijalar bayon qilingan.

Kirish. Maktablarda ona tili o'rgatishning mazmuni jamiyat rivojlanishining hozirgi bosqichida davlatimizning maktab oldiga qo'ygan vazifasiga moslangan. Bu vazifalar ko'p qirali bo'lib, ularni bajarish o'quvchilar ongini o'stirishga, ularga g'oyaviy, siyosiy, axloqiy, estetik va mehnat tarbiyasini berishga yo'naltirilgan. Ona tilini o'rgatish natijasida o'quvchilarda o'z fikrini grammatik to'g'ri, uslubiy aniq, mazmunli, ohangmang rivoj qilib ifodalay olish va uni imloviy to'g'ri yoza olish ko'nikmalari shakllantiriladi. Bu vazifa o'quv predmeti sifatida o'zbek tilining o'ziga xos xususiyati bo'lib, o'quvchini shaxs sifatida shakllantirishga yo'naltirilgan umumta'lim vazifalari bilan bog'liq holda amalga oshiriladi.¹

O'zbekiston Respublikasining 2020- yil 23- sentabrdagi O'RQ-637-son „Ta'lim to'g'risida“gi Qonunida „Boshlang'ich ta'lim umumiy o'rta ta'lim olish uchun zarur bo'lgan savodxonlik, bilim va ko'nikma asoslarini shakllantirishga qaratilgan“,² deyiladi. „Ta'lim to'g'risida“gi qonun bilan tanishib chiqar ekanmiz, bugungiz kunda hukumatimiz tomonidan ta'lim tizimiga juda katta e'tibor qaratilayotganligining guvohi bo'lamiz.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019- yil 21- oktabrdagi „O'zbek tilining davlat tili sifatidagi nufuzi va mavqeyini tubdan oshirish chora-tadbirlari to'g'risida“gi PF-5850-sonli³, 2020- yil 20-oktabrdagi „Mamlakatimizda o'zbek tilini yanada rivojlantirish va til siyosatini takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida“ PF-6084-sonli⁴ Farmonlari ijrosi asosida mamlakatimizda bir qancha ishlar amalga oshirilmoqda. Maktab o'quvchilarining o'rganayotgan tillarini yanda mustahkamlash va badiiy adabiyotga qiziqirish uchun lotin-o'zbek yozuvda nashrdan chiqayotgan badiiy asarlar yuqoridagi qonunlarning ijrosi ta'minlanayotganidan darak beradi. Badiiy asarlar tarkibida jahon adabiyotlarining lotin-o'zbek yozuvda ekanligi quvonarlidir. Zero bolajonlar maktabda lotin-o'zbek yozuvdan saboq olishadi. Bo'sh vaqtlarida esa o'zlariga qadrdon alifbolarida yozilgan qiziqarli to'plamlarini bemalol mutolaa qilishlari mumkin.

Jumladan, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022- yil 11-maydagi PF-134-son „2022–2026-yillarda maktab ta'limini rivojlantirish bo'yicha Milliy dasturni tasdiqlash to'g'risida“gi⁵ Farmoni ta'lim mazmunini takomillashtirish va o'quvchilar bilim samaradorligini oshirishda darsliklar ta'minoti, yangi avlod darsliklari hamda o'quv qo'llanmalarining yaratilishida muhim ahamiyat kasb etadi. Darhaqiqat, jadal suratlarda amalga oshirilayotgan islohotlar zaminida mamlakatimizda qonun ustuvor ekanligining yaqqol isbotidir. Ta'limni rivojlantirish nafaqat O'zbekiston fuqarolari, balki kelajak avlod uchun ham foydali jarayondir.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023- yil 26- maydagi „Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi hamda uning tizimidagi

tashkilotlar faoliyatini samarali tashkil etish chora-tadbirlari to'g'risida“gi⁶ PF-79-sonli Farmoni ijrosi o'laroq, boshlang'ich ta'lim sohasida ilg'or pedagoglarimiz tomonidan bir qancha innovatsion ta'lim metodikalari ishlab chiqilib, amaliyotga tatbiq qilinmoqda.

Shuningdek, boshlang'ich sinf o'quvchilariga pedagoglar tomonidan ona tili fanidan sifat so'z turkumini o'rgatishda bir qancha qiyinchiliklar uchrab turadi. Sinfidagi barcha o'quvchilarning birdek mavzuni tushunishlari, sifat so'z turkumi haqidagi bilimlarni o'zlashtirishda innovatsion usullarning yetishmasligi bugungi kun ta'lim tizimidagi muammolardan biri sifatida uchrab turadi.

Quyida o'n nafar ilmiy izlanuvchilarning sifat so'z turkumini o'rgatishdagi taklif qilingan bir qancha usullarini o'rganib chiqdik.

Adabiyotlar tahlili. Andijon davlat universiteti o'qituvchisi Sayfutdinova Durdonaning „Academic research in educational sciences“ jurnalidagi „Boshlang'ich sinflarda sifat so'z turkumini o'qitishda muammoli ta'lim texnologiyalari“ nomli maqolasida ona tili darslaridagi zamonaviy ta'lim berish jarayonida sifat so'z turkumini o'qitishda muammoli ta'lim texnologiyalaridan foydalanishning metodik asosi yoritilgan⁷.

TERDU lingvistika yo'nalishi 1-bosqich magistranti Toshqulova Zebinisoning „Sifat so'z turkumining uslubiy xususiyatlari“ nomli maqolasida sifat so'z turkumi va uning o'ziga xos xususiyatlari to'g'risida ma'lumot beriladi. Sifatlarning gapda qo'llanilishi hamda ma'noviy jihatlarga ko'ra qanday uslubiy xoslanishga ega bo'lishi haqida so'z yuritiladi. Ta'kidlash lozimki, sifat so'z turkumining uslubiy xususiyatlari og'zaki nutqda uning talaffuzi yonki so'z ohangidan kelib chiqib belgilansa, yozma matnlarda sifatlarning uslubiy xoslanishi ularning ifodalagan ma'nosiga ko'ra tadqiq qilinadi⁸.

„Boshlang'ich ta'limda o'quvchilarning sifat so'z turkumi bo'yicha lisoniy kompetensiyalarini shakllantirish metodologiyasi“ nomli maqolada Mamazoirova Jangil Xamdamovna shunday tadqiqot olib borgan: muallif boshlang'ich sinf ona tili darslarida sifat so'z turkumi bo'yicha lisoniy kompetensiyalarni shakllantirish borasida soha mutaxassislari olib borgan ilmiy izlanishlar, tadqiqotlar tarixiga nazar tashlaydi. Shuning barobarida, boshlang'ich sinf o'quvchilarida sifat so'z turkumi bo'yicha lisoniy kompetensiyalarni shakllantirish uchun qo'llaniladigan metodikalar haqida ham nazariy ma'lumotlar beradi va ushbu metodikalarni tahlil qiladi⁹.

Urganch davlat universiteti Pedagogika fakulteti „Boshlang'ich ta'lim“ yo'nalishi 3- kurs talabasi Urazova Gulining „Boshlang'ich sinflarda sifat so'z turkumlarini o'rganishda o'quvchilarning bog'lanishli nutqini o'stirish“ nomli maqolasida boshlang'ich sinflarda sifat so'z turkumlarini o'rgatish o'quvchilarning tilga oid bilimlarini oshirishning eng muhim qismlaridan biri tadqiqot obyekti sifatida ko'rib

¹ Boshlang'ich sinflarda ona tilini o'rgatishning mazmuni va vazifalari (abiturtest.uz)

² O'zbekiston Respublikasining Qonuni, 23.09.2020dagi O'RQ-637-son

³ O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni, 21.10.2019dagi PF-5850-son

⁴ O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni, 20.10.2020dagi PF-6084-son

⁵ O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni, 11.05.2022dagi PF-134-son

⁶ O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni, 26.05.2023dagi PF-79-son

⁷ Nigora N. Boshlang'ich sinflarda ona tili fanida sifat so'z turkumini o'rgatish //Journal of new century innovations. – 2023. – T. 20. – №. 2. – C. 123-126.

⁸ Z.Toshqulova, Sifat soz turkumining uslubiy xususiyatlari //Scientific Impulse. – 2022. – T. 1. – №. 4. – C. 34-37.

⁹ J.Mamazoirova. Boshlang'ich ta'limda o'quvchilarning sifat so'z turkumi bo'yicha lisoniy kompetensiyalarini shakllantirish metodologiyasining adabiyotlarda o'rganilishi //Евразийский журнал социальных наук, философии и культуры. – 2023. – Т. 3. – №. 4 Part 2. – C. 7-10.

chiqiladi. O'quvchilar tushunchalarini, fikr va tavsiflarini batafsil bayon qilish uchun sifat turkumiga taalluqli so'zlardan foydalanishni o'rganishadi. Bu esa natqni amalda o'rganishning boshqa vositalardan biri bo'ladi¹⁰.

“Qadimgi turkiy lug'atlarda sifat so'z turkumiga oid so'zlarning lingvistik tahlili” maqolasining mualliflari Abdullayeva Shahnoza va Xidirova Irodalar “Devoni lug'otit turk” va “At-tuhfat uz-zakiyatu fil lug'otit turkiyya” asarlarida qo'llangan sifat so'z turkumiga oid so'zlarni lingvistik tahlil asosida o'rganadilar¹¹.

“Boshlang'ich sinf ona tili darslarida sifat so'z turkumi bo'yicha lisoniy kompetensiyalarni shakllantirish metodikasi” nomli maqola muallifi Mamazoirova Jangil Hamdamovna ilmiy tadqiqotida boshlang'ich sinf ona tili darslarida sifat so'z turkumi bo'yicha lisoniy kompetensiyalarni shakllantirish borasida soha mutaxassislari olib borgan ilmiy izlanishlar, tadqiqotlar tarixiga nazar tashlagan¹².

N.O'.Xudoyberdiyeva M.H.Ergashovalarning “Boshlang'ich sinflarda sifat turkumi ustida ishlash metodikasi” nomli maqolasida boshlang'ich sinf o'quvchilariga sifat so'z turkumini o'rgatish ustida ishlash metodikasiga doir tushunchalar va qarashlar o'z ifodasini topgan. Maqolada ko'rsatilgan metodlar boshlang'ich 4 ta sinf bosqichi asosida ishlab chiqilgan¹³.

Tadqiqot metodologiyasi. Ushbu tadqiqotni natijalar qismini shakllantirish uchun tanlab olingan turli o'qitish metodikalari o'rtasidagi farqlar tahlil qilindi. Ushbu metodlar ta'lim jarayonlarida ona tilini o'qitish davomida o'qituvchilar tomonidan eng ko'p foydalaniladigan metodlar hisoblanganligi bois tanlab olingan. Bu metodlar ichiga “Meni top”, “Teskari piramida”, “Tafakkur” metodlari kiradi. Tadqiqot obyektini sifatida Qo'qon shahar MMTB tasarrufidagi 6 – umumiy o'rta ta'lim maktabi bo'lib, 4 - sinf o'quvchilari o'rtasida kuzatuv usuli yordamida sinovdan o'tkazildi. Tadqiqotda 30 ta o'quvchi qatnashgan bo'lib, 16 ta o'g'il bolalar 14 ta qiz bolalalar qatnashishdi.

“Meni top” metodikasi

Metodning maqsadi: o'quvchilarga mavzuga mos topishmoq aytish orqali ularning tanqidiy tafakkurlarini oshirish. Berilgan topishmoqni topishda qo'llanilgan predmetning belgilari orqali sifatning ma'no turlarini o'rgatish.

Metodning qo'llanilishi: o'qituvchi o'quvchilarga topishmoqni aytadi va javobini so'raydi.

Masalan: Mayda, yoqutday qizil.
Shirin, nordon, xilma-xil.
Qalin, taxir po'sti bor,
Hamma yerda do'sti bor.

O'quvchilar “Anor” deb javob berishgach, o'qituvchi doskaga anor suratini iladi. O'quvchilarga anor mevasini ko'rsatib, unga savollar berish orqali sifatning ma'no turlari aniqlanadi.

Doskaga ilingan anor mevasi orqali bolalarda “Aqliy hujum metodi” o'tkaziladi. Sifatning ma'no turlarini belgilovchi sohma savollar o'quvchilarga beriladi. Masalan:

Uning rangi qanday? – Qizil (Rang-tus ma'no turi)
Mazasi qanday? – Shirin, nordon (Maza-ta'm ma'no turi)

Hajmi qanday? – Suvli, og'ir (Hajm ma'no turi)
Shakli qanday? – Dumaloq (Shakl ma'no turi)
Xil-xususiyati qanday? – Shifobaxshligi, buta ekanligi (Xil-xususiyat ma'no turi)

“Teskari piramida” metodi

Metodning maqsadi: o'quvchilarga sifat so'z turkumini bildiruvchi so'zlarni o'rgatish, bilimlarini mustahkamlash. Sifat so'z turkumiga mansub o'zaro sinonim va antonim so'zlarni aniqlashni o'rgatish.

Metodning qo'llanilishi: doskaga teskari piramida surati chiziladi. Tanlangan o'quvchilar tomonidan piramidaning eng yuqori qismiga sifatga oid so'zlar yoziladi. O'rta qismiga esa yana boshqa tanlab olingan o'quvchilar tomonidan yozilgan sifatning zid ma'nodagi ko'rinishi (antonim) yoziladi. Antonimga ega bo'lmagan sifatlar doiraga olinadi. Eng so'nggi qismida doiraga olingan so'zlar ishtirokida gaplar tuzish kerak bo'ladi. Yoki piramidaning 2- qismida yozilgan sifatlar qatnashgan eng chiroyli gap tuzish mumkin. Kimning tuzgan gapini namunali deb topilsa, o'sha o'quvchilar rag'batlantiriladi.

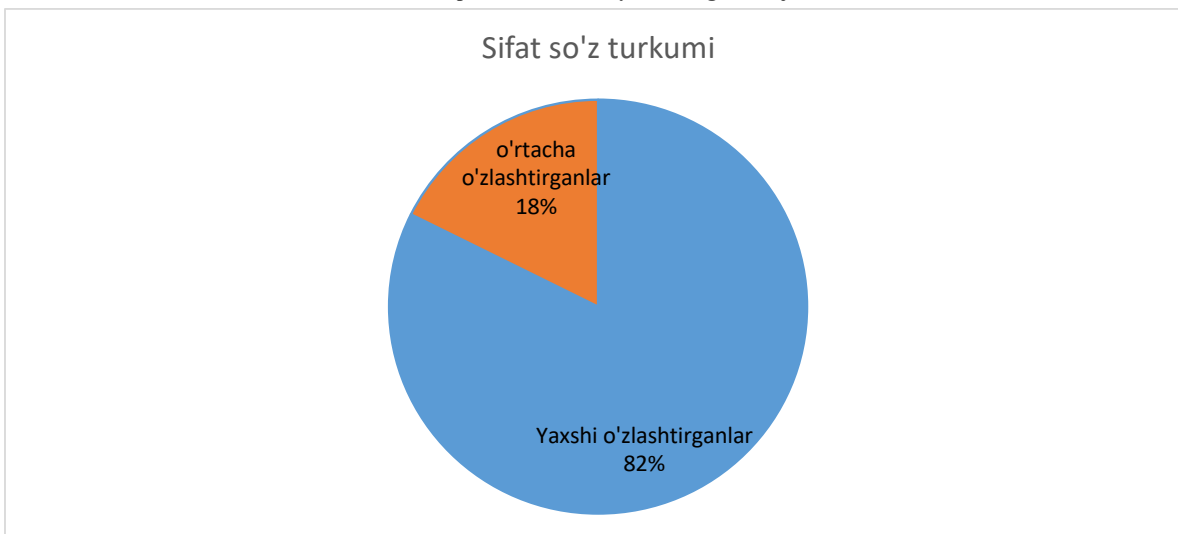
“Tafakkur” metodi

Metodning maqsadi: O'quvchilarga matematik shakllar ichida sifat so'z turkumini ot va fe'l so'z turkumlariga bog'lash orqali so'z birikmasini hosil qilishni o'rgatish.

Metodning qo'llanilishi: doskaga faqatgina sifat so'z turkumidagi doiraga olingan so'zlar va kvadrat ichida ot soz turkumidagi so'zlar, uchburchakda esa fe'l so'z turkumidagi so'zlarning qog'ozdagi varianti ilib qo'yiladi. Avval stikerlar yordamida shakllar ichidagi so'zlar yashiriladi. O'quvchilar esa mantiqan u yerda qanday so'zlar yashiringanini topishlari kerak. Keyin esa stikerlar olib tashlanib, doira ichidagi sifat so'z turkumi, kvadrat ichidagi ot so'z turkumi, uchburchak shakl ichidagi fe'l so'z turkumiga oid bo'lgan bir nechta so'zlar borligi birgalikda aniqlanadi. Endilikda o'quvchilar ushbu matematik shakllar ichidagi so'zlarni bir-biriga bog'lagan holda so'z birikmasi tuzishlari kerak. So'z birikmasini tuzishda o'quvchilarga sifat so'z turkumining ot va fe'l so'z turkumlarini bilan ketma-ket bog'lanish yo'llari o'qituvchi tomonidan tushuntirib ketilishi maqsadga muvofiq bo'ladi.

Tadqiqot natijalari. Biz maqolada keltirib o'tilgan metodlarni Qo'qon shahar 6- umumiy o'rta ta'lim maktabining 4- “B” sinfidagi 34 nafar o'quvchilari bilan amaliyotda sinab ko'rdik.

“Meni top” metodikasi bo'yicha olingan natijalar

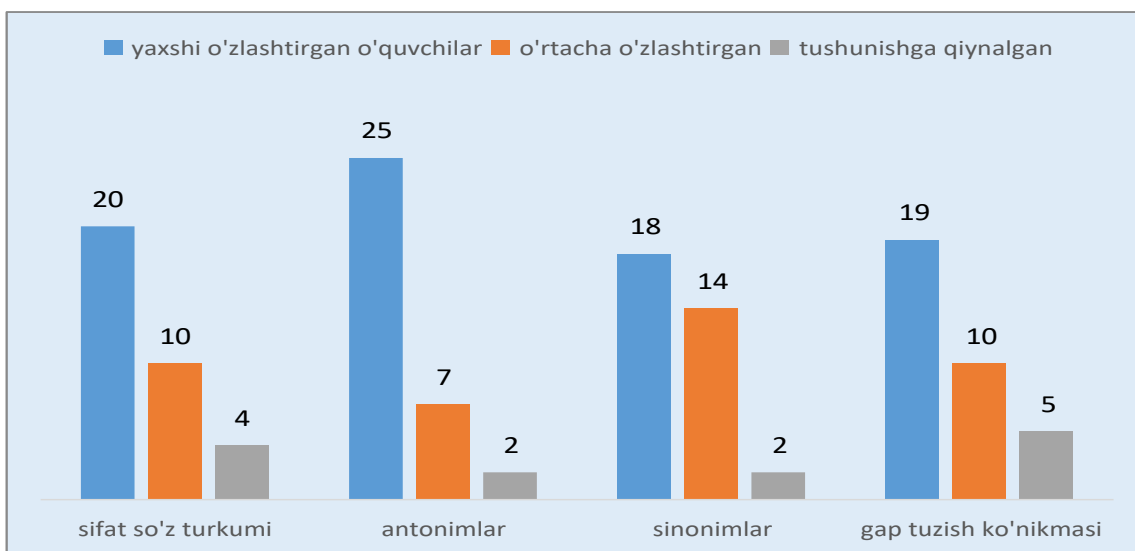
“Teskari piramida” metodi bo'yicha olingan natijalar

¹⁰ Urazova Gul, Boshlang'ich sinflarda sifat so'z turkumini o'rgatishda o'quvchilarning bog'lanishli nutqini o'stirish: <https://doi.org/10.37547/iqro-volume04-issue01-35>. IQRO, 4(1), 162–164. Retrieved from <https://wordlyknowledge.uz/index.php/iqro/article/view/1626> (2023)

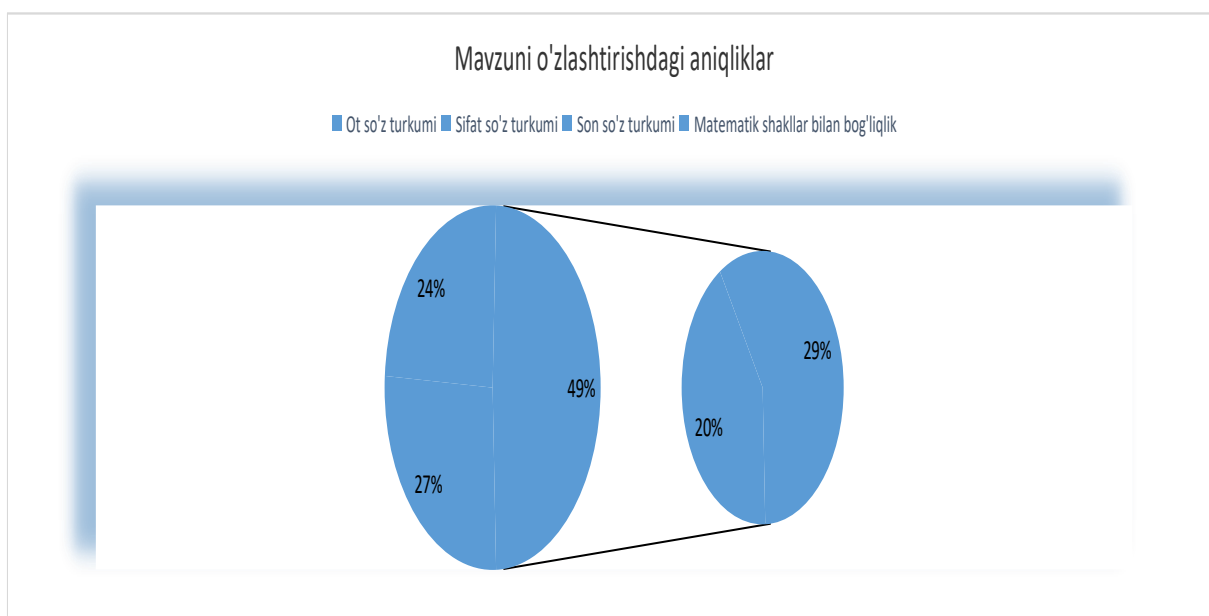
¹¹ Shahnoza A., Iroda X. Qadimgi turkiy lug'atlarda sifat so'z turkumiga oid so'zlarning lingvistik tahlili //Образование наука и инновационные идеи в мире. – 2023. – Т. 21. – №. 6. – С. 70-72.

¹² Mamazoirova J. H. Boshlang'ich sinf ona tili darslarida sifat so'z turkumi bo'yicha lisoniy kompetensiyalarni shakllantirish metodikasi //Educational Research in Universal Sciences. – 2023. – Т. 2. – №. 2. – С. 393-396.

¹³ Ergashova M. H. Boshlang'ich sinflarda sifat turkumi ustida ishlash metodikasi //Journal of Innovation, Creativity and Art. – 2023. – Т. 2. – №. 1. – С. 134-137.

“Tafakkur” metodi orqali olingan natijalar

Muhokama. Biz Qo'qon shahar 6-umumiy o'rta ta'lim maktabining 4-"B" sinf o'quvchilari bilan ona tili fanidan "Sifat so'z turkumi" mavzusini o'rganish mobaynida yuqorida keltirilgan metodlarning mavzuni o'rganish mobaynidagi samarasini kuzatdik. Jumladan, "Meni top" metodikasini qo'llash orqali o'quvchilardagi tanqidiy fikrlash qobiliyati rivojlantirildi. Shuningdek, o'quvchilarga sifat so'z turkumi qatnashgan topishmoqlar berilganda, yashirilgan predmetni uning belgilari orqali topishni o'rganishdi. Predmetning belgilari bevosita sifat so'z turkumi bilan bog'liq ekanligi haqida o'quvchilarda tushuncha hosil bo'ldi.

"Teskari piramida" metodini sinfda o'quvchilar bilan amaliy qo'llash sifat so'z turkumini bildirgan so'zlarning qarama-qarshi ma'noga ega bo'lganlari yoki ma'nodoshlarini tushuntirishda qo'l keldi. Darsning yangi mavzuni mustahkamlash qismi ham aynan shu metod orqali amalga oshirildi. O'quvchilardagi yangi mavzuga bo'lgan qiziqish kuchayganini va tushunish osonlashganini ilmiy tadqiqotimizning natijalar bo'limi orqali ko'rishimiz mumkin.

Amaliyot jarayonlarida qo'llagan metodlarimizdan yana biri – "Tafakkur" metodi orqali o'quvchilar nafaqat sifat so'z turkumini balki, ot, fe'l so'z turkumlarini ham mustahkamladilar. Shuningdek, sifat so'z turkumiga ot va fe'l so'z turkumlarini bog'lash orqali so'z birikmalarini

hosil qilishni o'rganganliklarini kuzatdik. Ayniqsa, matematik shakllar ichiga so'zlarni yozish jarayoni o'quvchilarda faollikni yuzaga keltirdi. Bu jarayon o'quvchilarda sifat so'z turkumini har tomondan mustahkamlash imkonini berdi.

Xulosa va takliflar. Dars jarayonlarini interfaol metodlar orqali tashkil etish, shubhasiz, foydali samara beradi. Boshlang'ich ta'lim fanlari ichida bolalar uchun biroz murakkab bo'lgan fanlardan biri bo'lgan ona tili grammatikasiga kirib borar ekanmiz, o'qituvchi tomonidan qo'llaniladigan qiziqarli usullarga ehtiyoj bor. Sababi o'quvchilar uchun bu davrda o'sish, rivojlanish bilan birga o'yin faoliyati asosiy o'rin egallaydi. Qiziqarli o'yin faoliyatini dars jarayonlariga olib kirish orqali ta'lim berish mavzuni tushuntirishda yaxshi samara beradi.

Boshlang'ich sinflarda ona tili o'qitish metodikasi bo'yicha o'qituvchilarning yaxshi bilimiga ega bo'lishlari muhim. Shuning uchun keyingi ilmiy tadqiqot qilmoqchi bo'lgan izlanuvchilarga "Sifat so'z turkumini o'rgatishdagi xatoliklar" mavzusida izlanish olib borishlarini tavsiya qilgan bo'lardik. Chunki kuzatuv jarayonlarimizda sifat so'z turkumini o'rgatishda aynan "Sifatning ma'no turlari" bilan tanishtirishda o'qituvchilar tomonidan biroz chalkashliklar mavjudligi aniqlandi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Boshlang'ich sinflarda ona tilini o'rgatishning mazmuni va vazifalari. (abiturtest.uz)
2. O'zbekiston Respublikasining Qonuni, 23.09.2020dagi O'RQ-637-son
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni, 21.10.2019dagi PF-5850-son
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni, 20.10.2020dagi PF-6084-son
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni, 11.05.2022dagi PF-134-son
6. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni, 26.05.2023dagi PF-79-son
7. Nigora N. Boshlang'ich sinflarda ona tili fanida sifat so'z turkumini o'rgatish //Journal of new century innovations. – 2023. – T. 20. – №. 2. – C. 123-126.
8. Zebiniso T. Sifat soz turkumining uslubiy xususiyatlari//Scientific Impulse. – 2022. – T. 1. – №. 4.-C.34-37.
9. J.Mamazoirova Boshlang'ich ta'limda o'quvchilarning sifat so'z turkumi bo'yicha lisoniy kompetensiyalarini shakllantirish metodologiyasining adabiyotlarda o'rganilishi //Евразийский журнал социальных наук, философии и культуры. – 2023. – Т. 3. – №. 4 Part 2. – С. 7-10.
10. G.Urazova Boshlang'ich sinflarda sifat so'z turkumini o'rgatishda o'quvchilarning bog'lanishli nutqini o'stirish: – 2023. – <https://doi.org/10.37547/iqro-volume04-issue01-35>.*IQRO*,4(1), 162–11.164. Retrieved from <https://wordlyknowledge.uz/index.php/iqro/article/view/1626>
11. Shaxnoza A., Iroda X. Qadimgi turkiy lug'atlarda sifat so'z turkumiga oid so'zlarning lingvistik tahlili //Образование, наука и инновационные идеи в мире. – 2023. – Т. 21. – №. 6. – С. 70-72.
12. J.H.Mamazoirova Boshlang'ich sinf ona tili darslarida sifat so'z turkumi bo'yicha lisoniy kompetensiyalarni shakllantirish metodikasi //Educational Research in Universal Sciences. – 2023. – Т. 2. – №. 2. – С. 393-396.
13. M.H.Ergashova Boshlang'ich sinflarda sifat turkumi ustida ishlash metodikasi //Journal of Innovation, Creativity and Art. – 2023. – Т. 2. – №. 1. – С. 134-137.
14. S.Matchonov, H.Bakiyeva, X.G'ulomova, Sh.Yo'ldosheva, G.Xolboyeva, Boshlang'ich sinflarda ona tili o'qitish metodikasi, darslik. O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi tasdiqlagan. Toshkent – 2021,142-145- betlar.